

Handläggare: Leif Styfberg
Telefon: 08 508 25 702

Till
Socialtjänst- och
arbetsmarknadsnämnden

Kvalitetsgranskning av svenskundervisning för invandrare (sfi) i Stockholms stad

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslår att nämnden beslutar följande:

1. SAF föreslår att nämnden beslutar att godkänna förvaltningens förslag till svar på Skolinspektionens rapport
2. Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden beslutar att överlämna redovisningen till Skolinspektionen.

Gillis Hammar
Förvaltningschef

Helene Bengtson
Avdelningschef

Sammanfattning

Skolinspektionen genomförde i oktober – november 2009 en kvalitetsgranskning av stadens svenskundervisning för invandrare. Sammanfattningsvis är rapporten från Skolinspektionens besök positiv och konstaterar att verksamheten är flexibel och erbjuder de studerande ett stort, varierat utbud vad gäller både innehåll, inriktning, plats och tid. Likaså konstaterar man att utbildningsnivån är mycket god hos lärarna. Det ses också som positivt att samtliga anordnare regelbundet ordnar prov och erbjuder uppflyttning till nästa kurs vilket möjliggör för den studerande att välja studietakt.

I Skolinspektionens rapport finns några åtgärder staden bedöms behöva vidta för att höja kvaliteten i sfi-utbildningen. Bland dessa finns förbättringsmöjligheter i form av bl a att fördjupa kartläggningen som görs inför studierna, säkerställa den studerandes kunskapsutveckling, säkerställa att studerande med behov av särskilt stöd får det, m.m. SAF har skrivit ett förslag till svar på Skolinspektionens rapport som biläggs detta tjänsteutlåtande tillsammans med Skolinspektionens rapport.

Bakgrund

Skolinspektionen genomförde i oktober – november 2009 en kvalitetsgranskning av stadens svenskundervisning för invandrare (sfi). Den 20 april 2010 kom inspektionens rapport som p.g.a. ett missförstånd mellan staden och Skolinspektionen inte åtgärdas formellt förrän nu. Missförståndet bestod av att det i Skolinspektionens rapport till staden saknades information om krav på svar. Ett sådant kom den 13 september varför staden fått respit för inlämnande av svar till detta nämndsammanträde.

Vissa åtgärder genomfördes dock redan i maj och i arbetet som nu pågår kring kvalitetsredovisningen för läsåret 2009/2010 och arbetsplanerna för 2011 utgör rapporten en viktig del. De påvisade utvecklingsområdena kommer dessutom att tas upp i SFI Stockholms verksamhetsplan för 2011.

Skolinspektionen beskriver sitt uppdrag på följande sätt: ” Under hösten 2009 och våren 2010 genomför Skolinspektionen en kvalitetsgranskning av utbildningen Svenskundervisning för invandrare. Granskningen utgår från resultaten av tidigare studier och utbildningsinspektioner samt skollag, förordning om svenskundervisning för invandare och kursplan. Syftet med granskningen är att svara på om kommun och anordnare kartlägger den studerandes erfarenheter, behov och mål samt anpassar undervisningen utifrån detta. Granskningen syftar vidare till att undersöka hur anordnare och huvudmän följer upp arbete med individanpassning och vilka eventuella åtgärder som vidtas för att säkerställa att utbildningen har god kvalitet. Skolinspektionens bedömningar inom granskningen grundas på analyser av intervjuer och dokument. Dokument granskas och intervjuer genomförs med sfi-studerande, lärare och eventuellt annan personal, rektorer, anordnare, huvudmän och, eventuellt, representanter från samverkande parter, t ex Arbetsförmedlingen. I Skolinspektionens granskning läggs stor vikt på att intervjua studerande inom sfi, för att få bättre insikt om deras upplevelser av sin utbildning” (s 4 Skolinspektionens rapport).

Skolinspektionen träffade under en dag – den 21 oktober 2009 – avdelningschefen för Arbetsmarknadsavdelningen, chefen för SFI Stockholm, chefen för SFI-centrum, rektor för egen regi, rektor för de externa anordnarna och två testpedagoger vid SFI-Centrum.

Sedan besökte Skolinspektionen under perioden 22 oktober – 17 november två av de upphandlade anordnarna – ABF och Competens Utbildning Sverige AB – och samtliga kommunala anordnare: Stockholms intensivsvenska för akademiker (SIFA), SFI Söderort och SFI Västerort. Vid samtliga enheter intervjuades

verksamhetschef/platschef/sektionschef, undervisande lärare och sju – åtta studerande.

Sammanfattningsvis är rapporten från Skolinspektionens besök positiv och konstaterar att verksamheten är flexibel och erbjuder de studerande ett stort, varierat utbud vad gäller både innehåll, inriktning, plats och tid. Likaså konstaterar man att utbildningsnivån är mycket god hos lärarna. Det ses också som positivt att samtliga anordnare regelbundet ordnar prov och erbjuder uppflyttning till nästa kurs vilket möjliggör för den studerande att välja studietakt.

Skolinspektionen bedömer dock att staden behöver vidta vissa åtgärder för att höja kvaliteten i sfi-utbildningen, nämligen:

- Kommunen behöver säkerställa att samtliga anordnare fördjupar den kartläggning som görs på SFI-centrum. Vidare behöver denna kartläggning av de studerandes förutsättningar, behov och intressen i större utsträckning ligga till grund för planering och genomförande av undervisningen.
- Kommunen behöver säkerställa att uppföljningen av den studerandes kunskapsutveckling och kommunikering av detta med den studerande förbättras.
- Kommunen behöver säkerställa att samtliga studerande som har svårigheter med utbildningen erbjuds särskilt stöd.
- Kommunen behöver säkerställa att sfi-studerande ges möjlighet och till delaktighet och inflytande på uppläggning och utformning av utbildningen hos samtliga anordnare.
- Kommunen behöver säkerställa att samtliga anordnare följer upp sfi-utbildningen, bland annat hur utbildningen individanpassas och de studerandes möjlighet till inflytande.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Samtliga besökta anordnare utom ABF får vissa anmärkningar. I bilaga 2 till detta ärende redovisas förslag till svar till Skolinspektionen. I detta kommenteras såväl de övergripande åtgärdskraven som de riktade till enskilda anordnare.

Sammanfattning av förvaltningens förslag till svar

Staden ser rapporten från Skolinspektionen som ett stöd i sitt arbete med att utveckla utbildningen svenska för invandrare och instämmer i huvudsak med den bedömning Skolinspektionen gjort av verksamheten.

Staden gjorde redan i maj en första analys av innehållet i inspektionens rapport och bestämde en planering för uppföljningsarbetet:

- dialog med samtliga anordnare kring inspektionsrapporten

- dialog med de anordnare som inspekterats
- utveckling av det kartläggningmaterial som skickas över till anordnarna i samband med mottagning av nya studerande
- utveckling av dialogen med anordnarna kring de bedömningar som görs på SFI-centrum
- besök i verksamheterna med fokus på den individuella studieplanen, utvecklingssamtal och dokumentationen av utvecklingssamtal och studieresultat
- koppling till de i rapporten utpekade utvecklingsområdena i kvalitetsredovisningen för 2009/2010 och arbetsplanen/verksamhetsplanen för 2011 så att frågorna också tas upp i den långsiktiga planeringen

SFI Stockholms verksamhetsplan inför det kommande året kommer att fokusera på de områden som Skolinspektionen anser behöver åtgärdas.

Ett antal åtgärder har vidtagits när det gäller samtliga områden Skolinspektionen framhåller både på central nivå och hos anordnarna. T ex har SFI-centrum, mottagningssektionen för stadens sfi, vidareutvecklat den information skolorna erhåller från kartläggningen av de sökande för att ge anordnarna ett bättre instrument för en mer individanpassad, behovsorienterad utbildning. Anordnarna har påbörjat arbetet med att utveckla arbetsmetoder som bättre möter de olika individernas förutsättningar, behov och intressen. Det har tagits fram material för fördjupad kartläggning och dokumentation av de studerandes kunskapsutveckling.

Staden bedömer att det finns många möjligheter för de studerande att få stöd. En stor satsning på modersmålsstöd görs under läsåret 2010/2011 och anordnarna har bl a tack vare de projektpengar staden fått för sin medverkan i försöksverksamheten med sfi-bonus kunnat pröva ut och utvärdera arbetssätt och metoder för utveckling av individuellt stöd.

För att stödja anordnarna i arbetet med att följa upp sfi-utbildningen har SFI Stockholm i år i samband med inlämnandet av kvalitetsredovisningen lagt upp arbetet på ett mer lärande sätt. Den inlämnade kvalitetsredovisningen ses som ett arbetsmaterial och är utgångspunkt för en dialog kring kvalitetsarbetet. Utifrån denna dialog får sedan anordnaren vid behov omarbete kvalitetsredovisningen och därefter ta fram sin arbetsplan.

Skolledningen på SFI Stockholm gör regelbundet besök i verksamheten och kommer att vid dessa tillfällen noggrant följa upp de åtgärder som vidtagits och planeras.

Förvaltningen föreslår att nämnden beslutar att godkänna förvaltningens förslag till svar på Skolinspektionens rapport samt överlämnar redovisningen till Skolinspektionen.

Bilagor;

1. Skolinspektionens rapport
2. Förslag till svar